

ВАЖНА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

След 1 юли 2021 г. небитовите клиенти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниско напрежение, са задължени да изберат своя доставчик на свободния пазар на електрическа енергия. За успешно завършване на процеса, те следва да подадат чрез избрания нов доставчик заявление към електроразпределителното предприятие, което ги обслужва, до 10 юни 2021 година. В тази ситуация добрата информираност на потребителите за необходимите стъпки в процеса на либерализация на пазара, условията, които предлагат отделните доставчици, възможностите и рисковете в процеса са от ключово значение за правилен избор и успешно преминаване от регулирания към свободния пазар на електроенергия.

Затова Министерството на енергетиката, съвместно с Комисията за енергийно и водно регулиране, предлагат още една възможност на небитовите клиенти да получат отговор на ключови въпроси относно излизането на свободния пазар на електроенергия, преди изтичането на крайния срок за това – 10 юни 2021 г.

Какви са ползите от излизането на свободния пазар за небитовите потребители?

- Възможност за избор на доставчик на електрическа енергия, съобразен с Вашия профил на потребление;
- Постигане на оптимални условия за доставка и балансиране;
- Конкуренция между доставчиците на електрическа енергия и постигане на по-добри условия за потребителите.

Какво ще се случи, ако до 10 юни не избрал доставчик и не е подадено заявление за избор на доставчик на свободния пазар на електроенергия, така че след 1 юли 2021 г. вече да бъде снабдяван от него?

- Ако до 10 юни 2021 г. небитов клиент не е избрал доставчик и не е подадено заявление за снабдяване с електроенергия на свободния пазар, така че реалните доставки да стартират от 1 юли, електроснабдяването му няма да бъде прекъснато. Той ще се снабдява от досегашния си доставчик, но в качеството му на доставчик от последна инстанция. Важно е да се знае, че ролята на доставчика от последна инстанция е да снабдява при инцидентни, извънредни обстоятелства и **цените там са значително по-високи**. Пасивното поведение от страна на потребителите в този случай е неприемливо, защото ще доведе до повишаване на сметките им за електроенергия.

Как да си избира доставчик на електрическа енергия?

- Договор за доставка на електрическа енергия по свободно договорени цени може да се сключи с всеки търговски субект, който притежава лицензия за извършване на дейността „търговия с електрическа енергия“;
- Информация за всички доставчици на електрическа енергия, във връзка с издадените им от КЕВР лицензии за извършване на дейността „търговия с електрическа енергия“ е налична на сайта на КЕВР <https://portal.dker.bg/registri/litsenzii/>;
- Небитовите клиенти, при избора си на доставчик по свободно договорени цени, следва да имат предвид, че избраният от тях доставчик на електрическа енергия трябва да бъде и координатор на балансираща група в съответствие с Правилата за търговия на електрическа енергия;

- Всеки небитов клиент сам избира доставчика, с който да сключи договор за доставка на електрическа енергия, въз основа на предоставени оферти и свободно договаряне или при условията и по реда на Закона за обществените поръчки;
- За по-пълна информираност и осигуряване на възможност за участие на пазара на електрическа енергия по свободно договорени цени КЕВР създаде платформа за сравняване на цените на отделните участници и определи правилата за работа с нея. Платформата е достъпна на следния интернет адрес: <https://platforma.dker.bg/>, както и на <http://ofertizatok.bg/>.

Какво трябва да знаете относно дължимите плащания при сделките по свободно договорени цени?

- При сключване на договор за доставка на електрическа енергия по свободно договорени цени страните сключват договор за комбинирани услуги, като предмет на този договор са продажбата на електрическа енергия и плащането на всички използвани от крайния клиент услуги, в това число - за мрежови услуги и за "отговорност за балансиране";
- Следва да се има предвид, че при доставка на електрическа енергия по свободно договорени цени, цената за задължения към обществото се начислява във фактурата отделно от цената на електрическата енергия.

Какво да правят тези от Вас, които са възложители на обществени поръчки?

- В случай, че сте възложители на обществени поръчки, трябва да предприемете необходимите законови действия за възлагане на обществена поръчка за избор на доставчик на електрическа енергия при най-добри за Вас условия по реда на Закона за обществените поръчки.

Какво трябва да знаете за платформата на КЕВР?

- Платформата е единна, централна, публична уеб базирана информационна система, която осигурява достъп до актуална информация за офертите за доставка на електрическа енергия;
- Достъпът на всички крайни клиенти до платформата за сравняване на оферти е безплатен.

Какво осигурява платформата?

- Осигурява условия за еднакво третиране на електроенергийните предприятия при сравняване на офертите за доставка на електрическа енергия;
- Осигурява критерии, въз основа на които да се извършва сравнението, включително услугите, които са публични;
- Предоставя точна и актуална информация, включително датата на последната актуализация;
- Достъпна е за хора с увреждания, лесна за сетивно възприемане, функционално пригодна, разбираема и стабилна;
- Осигурява ефективна процедура за съобщаване на наличието на неточна информация относно публикуваните оферти;
- Извършва сравнения, като обработването на лични данни се ограничава до данните, необходими за сравняването.

Какви задължения имат търговците на електрическа енергия към платформата?

- Търговците на електрическа енергия са длъжни да предоставят на оператора на платформата ежемесечно актуална информация за офертите си за крайните клиенти с

очаквано годишно потребление под 100 000 kWh, както и за клиентите с по-голямо потребление;

- Търговците на електрическа енергия осигуряват информация за платформата във фактурите на клиентите или в приложения към тях.

Какви са рисковете, които могат да възникнат в процеса по либерализация?

- Риск да не се информирате своевременно за актуалните офертите за доставка на електрическа енергия и да не сключите договор с доставчик на електрическа енергия при най-добри за Вас условия;
- Риск да получавате своята електрическа енергия на по-висока цена от доставчик от последна инстанция, ако не сте направили своя избор на търговец на електрическа енергия до 30-ти юни 2021 г. включително, а на практика – до 10 юни 2021 г.

Колко често мога да сменям търговеца си на ток?

Реално можете да сменяте доставчика си всеки месец. Административната процедура за смяна на доставчик на ток започва с подаване на заявление чрез избрания доставчик в електроразпределителното предприятие от 1во до 10то число на всеки месец и важи за следващия календарен месец. Възможно е да имате условия от доставчика си на ток за неустойки при предварително прекратяване на договора Ви за доставка. Ако сте били служебно прехвърлени към доставчик на ток на 1 октомври 2020 г., нямате такива неустойки.

Колко време отнема смяната на доставчик на електроенергия?

Заявления за смяна на доставчик на електроенергия в съответните електроразпределителни предприятия се подават само между 1во и 10то число на месеца и важат за следващия календарен месец. Това означава, че, ако например сключите договор с доставчик на 20ти януари, той от Ваше име (или Вие самите) би могъл да подаде заявлението за смяна на доставчик в периода 1ви-10ти февруари и реално договорът Ви ще важи от 1ви март.

Ако имате непокрити стари задължения, електроразпределителното предприятие е задължено да Ви откаже процедурата по прехвърляне на нов доставчик на електроенергия, докато покриете старите задължения. Ако използваме горния пример, в този случай, ако покриете задълженията си през март, ще можете да се прехвърлите на новия си доставчик през април.

Как ще се свържа с доставчика на ток?

При използване на платформата на КЕВР за получаване на оферта от доставчик, трябва да предоставите контактни данни за връзка с Вас. Бъдещият Ви доставчик на ток ще използва тези данни, за да се свърже с Вас и да Ви предостави необходимите документи, за да се придвижи процедурата.

Разбира се, винаги можете да използвате платформата, за да разгледате кои са фирмите доставчици на електроенергия в България и да се свържете с тях директно без платформата.

Важно е да се има предвид, че на платформата са качени само стандартните условия на доставчиците. Тоест, ако потребителят се свърже директно с доставчика, той може да им предложи и по-добри условия в зависимост от тяхното потребление.

За какво трябва да внимавам при избора на доставчик?

Когато избира доставчик, всеки потребител първо гледа цената, но това е само едно от условията в договора. Обикновено тези, които предлагат най-ниска цена, включват клаузи в договорите си, че цената е валидна към настоящия момент и търговецът има право едностранно веднъж или два пъти в рамките на договора да я променя. Когато има такава клауза, потребителят е в много по-неизгодно положение. Клиентите не бива да се подвеждат и да гледат единствено ниската цена, а и да обръщат внимание на договора в неговата цялост.

Каква е процедурата по смяна на доставчик на електроенергия?

Своеобразен гид в процедурата за смяна на доставчик на електроенергия може да бъде бъдещият Ви доставчик на електроенергия. Повечето доставчици на електроенергия покриват голяма част от административната работа вместо Вас. Процедурата трябва да бъде изпълнена всеки път, когато сменяте доставчика си на електроенергия и стартирането ѝ започва с подписване на договор с бъдещия Ви доставчик.

В съответното електроразпределително предприятие, което Ви обслужва, трябва да бъде подадено заявление за смяна на доставчика на електроенергия. Такива заявления могат да се подават само между 1во и 10то число на месеца и важат от началото на следващия календарен месец.

Какво е свободен пазар на ток?

Свободният пазар на ток съществува в България отдавна. За разлика от регулирания пазар, на който Комисията за Енергийно и Водно Регулиране определя цените, на свободния пазар цените се определят чрез свободно договаряне, с изключение на утвърждаваните от регулатора цени на мрежови услуги и цена "задължение към обществото". Вие имате правото да избирате доставчик на електрическа енергия напълно свободно, а доставчиците се конкурират да Ви осигурят най-добрата за Вас услуга по снабдяване.

Какво е това СТП - Стандартизиран Товаров Профил?

Пазарът на ток работи на времеви интервали от един час или (в някои случаи) - на петнадесет минути. Когато се използва електромер с почасово отчитане, остойносттаването на електроенергията е съгласно почасовото ви потребление. Ако разполагате с електромер, който отчита само месечното количество електроенергия и инкасатор идва да отчита електромера Ви (голяма част от електромерите в България), тогава не е възможно да се засече кога точно сте консумирали енергията. Заради това са въведени Стандартизираните Товарови Профили. Това са формули, предложени от електроразпределителните предприятия и одобрени от КЕБВ, спрямо които месечното ви отчетено количество електроенергия се разпределя в часови интервали.